

Σε 60 χώρες λειτουργούν τα κυκλώματα που παρέχουν πτυχία-μαϊμού, σύμφωνα με την έκθεση της UNESCO

Πτυχία με διαφ(θ)ορά

Της ΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΜΠΟΥΜΠΟΥΚΑ

Πλαστά πτυχία, πανεπιστήμια «φαντάσματα», καθηγητές που πωλούν ιδιαίτερα μαθήματα στους φοιτητές τους, πτυχιούχοι που αγόρασαν τίτλους μέσω Διαδικτύου είναι μερικές μόνο από τις μορφές που παίρνει η διαφθορά στην εκπαίδευση, όπως καταγράφεται σε έκθεση της UNESCO.

Υπό τον τίτλο «Διεφθαρμένα σχολεία, διεφθαρμένα πανεπιστήμια: τι μπορούμε να κάνουμε;» το Διεθνές Ινστιτούτο Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού του οργανισμού καταγράφει την έκταση του φαινομένου σε 60 χώρες.

Μορφές ακαδημαϊκής απάτης			Προέλευση πλαστών πτυχίων	
ΣΤΑΔΙΟ	ΚΑΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ	ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΙ	ΕΔΡΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΛΑΣΤΩΝ ΠΤΥΧΙΩΝ
Προετοιμασία εξετάσεων-Εκτύπωση και διανομή εντύπων	Διαρροή ερωτήσεων εξετάσεων- Πώληση ερωτήσεων εξετάσεων	Ειδικοί θεμάτων-Υπεύθυνοι εξετάσεων-Υπάλληλοι	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	89
Προετοιμασία φοιτητών για τις εξετάσεις	Προετοιμασία για τα τεστ (κυρίως μέσω ιδιαίτερων μαθημάτων)	Δάσκαλοι-Καθηγητές	ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΠΡΩΗΝ ΕΣΣΔ	78
Διαχείριση εξετάσεων	Προσωποποίηση-Εξωτερική βοήθεια- Λαθραίο πέρασμα υλικού-Αντιγραφή- Συνέργεια-Εκφοβισμός-Αντικατάσταση γραπτών-Εξεταστικά κέντρα «φαντάσματα»	Δάσκαλοι-Καθηγητές	ΑΛΒΑΝΙΑ	65
Βαθμολόγηση εξετάσεων	Μεροληψία-Νεποτισμός-Δωροδοκία	Δάσκαλοι-Καθηγητές	ΠΡΩΗΝ ΠΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑ	57
Εγγραφή αποτελεσμάτων & έκδοση διπλωμάτων	Παρέμβαση στα αποτελέσματα εξετάσεων- Έκδοση πλαστών πτυχίων και πιστοποιητικών	Δάσκαλοι-Βαθμολογτές-Υπάλληλοι	ΡΟΥΜΑΝΙΑ	19
Χρήση αποτελεσμάτων	Δωροδοκία για είσοδο στο πανεπιστήμιο (ανεξαρτήτως αποτελέσματος εξετάσεων)	Μέλη διοίκησης-Καθηγητές- Υπάλληλοι	ΒΡΕΤΑΝΙΑ	1
			ΗΠΑ	1
			ΣΥΝΟΛΟ	310

ΠΗΓΗ: Διεπιστημονικός Οργανισμός Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών & Πληροφόρησης (ΔΟΑΤΑΠ).
Τα στοιχεία αφορούν τα πτυχία που κατετέθηκαν για αναγνώριση μετά το 2002.

ΠΗΓΗ: UNESCO

1 Όπως αποδεικνύεται, η διαφθορά δεν είναι προνόμιο των υπανάπτυκτων χωρών, αντιθέτως συναντάται σε ολόκληρο τον κόσμο, με διαφορετικές πρακτικές. Η Παγκόσμια Τράπεζα υπολογίζει ότι το κόστος της διαφθοράς στην εκπαίδευση ανέρχεται σε ένα τρισ. δολάρια ετησίως, σε μια οικονομία 30 τρισ. δολαρίων.

2 Τα συνήθη προβλήματα διαφθοράς αφορούν τη χρηματοδότηση των σχολείων, τη διαχείριση και τη συμπεριφορά των εκπαιδευτικών, τη σύναψη δημόσιων συμβολαίων -ειδικά για κατασκευή σχολείων- την παραγωγή και διανομή βιβλίων, τη διοργάνωση εξετάσεων, την πιστοποίηση σε ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, τα ιδιαίτερα μαθήματα κ.λπ.

3 Η απώλεια πόρων κάπου στον δρόμο μεταξύ υπουργείων Παιδείας και σχολείων φαίνεται πως είναι κανόνας. Υπάρχουν φτωχές χώρες στις οποίες η συγκεκριμένη διαρροή αντιστοιχεί στο 80% των συνολικών δαπανών (εξαιρουμένης της μισθοδοσίας). Παντού υπάρχουν, επίσης, καθηγητές-φαντάσματα.

Δικτυακές απάτες

Στην τριτοβάθμια εκπαίδευση η διαφθορά αφορά ψεύτικα πανεπιστήμια, ψευδή πτυχία και απάτες ακαδημαϊκής πιστοποίησης. Όπως επισημαίνεται στη μελέτη, οι διασυνοριακές συνεργασίες πανεπιστημίων και εκπαιδευτικών κέντρων προσφέρουν ένα ευρύ πεδίο νέων ευκαιριών για απάτες.

4 Ο αριθμός των ψευδών πανεπιστημίων στο Ιντερνέτ (κυρίως από τις ΗΠΑ) που παρέχουν ψεύτικα πτυχία αυξήθηκε από 200 σε 800 κατά το διάστημα 2000-2004.

5 Επίσης, οι παράνομες πληρωμές για την εισαγωγή σε πανεπιστήμια και άλλες κρυφές δαπάνες συνεισφέρουν στα χαμηλά ποσοστά εγγράφων και στα υψηλά ποσοστά εγκατάλειψης. Δωροδοκίες καταγράφονται και κατά την πρόσληψη και εξέλιξη των καθηγητών στις ακαδημαϊκές βαθμίδες, υποβαθμίζοντας το επίπεδο διδασκαλίας. Τέτοιες υποθέσεις έχουν αποκαλυφθεί ακόμη και σε διάσημα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια.

6 Σε χώρες όπως οι πρώην σοβιετικές, τα συστήματα εισαγωγής στα πανεπιστήμια είναι εντελώς διεφθαρμένα, όπως τονίζεται από την UNESCO. Σοβαρότατο πρόβλημα εκτεταμένης διαφθοράς εντοπίζεται και στις βαλκανικές χώρες. Όπως αναφέρεται χαρακτηριστικά, η ταρίφα για την εξαγορά μαθημάτων ανεβαίνει ανάλογα με τη σημασία του μαθήματος για την απόκτηση πτυχίου.

Ενδεικτική είναι η περίπτωση του κυκλώματος στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου του Καγκούρεβατς της Σερβίας, που αποκαλύφθηκε τον περασμένο Φεβρουάριο. Κατηγορούμενη για συμμετοχή στο κύκλωμα ήταν ακόμη και η υφυπουργός Παιδείας της Σερβίας Εμιλία Στάνκοβιτς και ο κοσμήτορας, καθηγητές και μέλη του διοικητικού-επιστημονικού προσωπικού.

Στην Ελλάδα

Σύμφωνα με τις σερβικές αρχές η «ταρίφα» προαγωγής σε κάθε μάθημα κυμαινόταν μεταξύ 600 και 1.000 ευρώ, ενώ με 16.000 ευρώ έπαιρναν και πτυχίο. Η είδηση επέφερε προσωρινά αναστολή των διαδικασιών αναγνώρισης στην Ελλάδα των πτυχίων από τη Σερβία, ύστερα από εντολή του υπουργείου Παιδείας στον ΔΟΑΤΑΠ (πρώην ΔΙΚΑΤΣΑ).

7 Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΔΟΑΤΑΠ από το 2002 μέχρι σήμερα οι υπηρεσίες του έχουν εντοπίσει μεταξύ των πτυχίων που κατατίθενται για αναγνώριση 310 πλαστά, που αφορούν κυρίως τους κλάδους Μηχανικών, Υγείας, Φυσικής Αγωγής και Νομικής.

******Μόλις τον περασμένο Μάιο καταδικάστηκαν σε φυλάκιση 15 μηνών δύο φοιτητές που εισήχθησαν στην Ιατρική Σχολή του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου της Θεσσαλονίκης με πλαστά πτυχία από τη Βουλγαρία. Ο ένας εκ των δύο είναι γιος καθηγητή της Ιατρικής. Η υπόθεση αποκαλύφθηκε μετά από καταγγελία του τότε προέδρου της Σχολής, που ζήτησε επιβεβαίωση των πτυχίων από την Ιατρική Σχολή της Σόφιας και έλαβε την απάντηση ότι δεν είχαν φοιτήσει ποτέ εκεί.

******Πλαστά πτυχία εξέδιδαν τουλάχιστον τα τελευταία χρόνια αρκετά ιδιωτικά ΤΕΕ (Τεχνικά - Επαγγελματικά Εκπαιδευτήρια). Όπως αποκαλύφθηκε το 2006, πολλοί από τους επιτυχόντες σε διαγωνισμούς του ΑΣΕΠ κατείχαν πτυχία με βαθμολογία «άριστα», αλλά αυτά είχαν εξαγοραστεί προκειμένου να προσληφθούν στο Δημόσιο.

Με το τελευταίο νομοσχέδιο του υπουργείου Παιδείας που ψηφίστηκε τον περασμένο μήνα στην Βουλή επιβλήθηκαν κυρώσεις σε αυτά τα ΤΕΕ, ενώ οι πτυχιούχοι τους πρόκειται να διαγωνιστούν σε ειδικές εξετάσεις για να λάβουν εκ νέου τα πτυχία τους.

******Κύκλωμα που δρούσε επί τουλάχιστον μία πενταετία και είχε κατηγορηθεί ότι είχε εκδώσει περισσότερα από 200 πλαστά πτυχία αποκαλύφθηκε πριν από 8 χρόνια στο Μαθηματικό Τμήμα του Πανεπιστημίου Αθηνών, με επικεφαλής έναν καθηγητή και 8 συνεργούς.

Το κύκλωμα αποκαλύφθηκε έπειτα από καταγγελία φοιτήτριας ότι της ζητήθηκαν χρήματα για να πάρει καλούς βαθμούς. Ένα από τα εντυπωσιακά στοιχεία της υπόθεσης, ήταν ότι η κοπέλα υπήρξε η μοναδική μάρτυρας κατηγορίας στη δίκη που έγινε το 2003.

boubouka@enet.gr